

Voorlopige inventaris van het archief van de Oratorische Vereniging ONYX

Opgericht 1956, opgeheven 1972

Samengesteld door Nicole Hilger

Historisch Documentatiecentrum voor het
Nederlands Protestantisme (1800-heden)
Vrije Universiteit Amsterdam
De Boelelaan 1105
1081 HV Amsterdam

Collectie nummer: 599
November 1995

Inleiding

‘Die tijd dat wij vrouwen – ‘tarte mirabelle’ – de koningin der taarten – van zoete kersen in hun sap op coquant bruin gebak, dat in je mond kruimelt en smelt met ‘crème chantilly’, voor de man zullen bereiden of zelf ook voor iets dergelijks willen leven en streven, die tijd is passé.*

** uit: ‘chacun son goût’, frans kookboek*

ONYX SPREUK

Geschiedenis en organisatie

De oratorische vereniging ONYX (benoemd naar een edelsteen) was een vrouwelijke studentenvereniging aan de Vrije Universiteit (VU) te Amsterdam. Tijdens de oprichting van ONYX op 3-oktober 1956 bestond al een groot aantal andere vrouwelijke en niet-vrouwelijke oratorische verenigingen binnen en buiten de VU, zoals bijv. de VVSVU (Vrouwelijke vereniging van studenten aan de VU) of het FORUM.

Binnen het bestuur vindt men een hiërarchische opbouw, die in praesas, ab-actis en quaestrix wordt ingedeeld, die dan ook weer met verschillende taken binnen de vereniging worden toevertrouwd. Zo heeft de praesas voornamelijk de opgave de organisatorische gegevens uit te oefenen, terwijl de ab-actis voor de administratie verantwoordelijk en de quaestrix met de financiën belast is. De geldmiddelen werden uit contributies, giften en geldelijke verplichtingen betrokken. Een commissie controleerde de financiën. Verder bestonden er nog diescommissies, weekendcommissies, kamp- en sportcommissies, enz.. Het bestuur werd aan het einde van elk jaar op een bestuursvergadering opnieuw gekozen. Een democratisch stelsel dus. Maar ONYX was niet alleen zomaar een vereniging. Zij probeerde op haar manier de emancipatie van de vrouw in praktijk te brengen doordat zij net zo feestjes, sportwedstrijden, modeshows en groentijden organiseerde als ook discipline, orde en een beschaafte taal eiste, wat vooral uit de correspondentie tussen het bestuur van ONYX en de leden te voorschijn komt. ONYX vroeg om een actieve lidmaatschap, dwz dat te weinig engagement tot een ontslag kon leiden. Er bestond ook een intensieve correspondentie tussen ONYX en andere verenigingen, meestal vanwege interne zaken (uitnodigingen tot vergaderingen van andere verenigingen) of onderwerpen betreffende de leden (verloving, huwelijk of overlijdingsberichten). Zo heeft ONYX in de jaren vijftig en zestig wel de meest actieve tijd kunnen beleven, vooral omdat in deze decennia de emancipatie nog een grote invloed op de vrouwen heeft gehad. Er was gewoon behoefte aan een emancipatorische vereniging, waarin de vrouwen op een blijkbaar speelsachtige manier probeerden om voor te bereiden op een baan na het studie of gewoon dingen voor het plezier te doen, zoals modeshows of groentijden. In de volgende jaren, vooral met eind van de jaren zestig werden de activiteiten steeds weniger, misschien ook vanwege het feit, dat er vele vrouwen uit de tijd van de oprichting al lang niet meer bij ONYX leden waren geweest, dus nu een andere generatie van vrouwen de activiteiten van de oratorische vereniging bestemden. Maar juist

de tijd rond 1970 was ook een tijd van een diepe maatschappelijke cesuur, de tijd van de studentenbeweging en demonstraties tegen een ouderwets maatschappelijk systeem. De consequentie was, dat oratorische verenigingen zoals ONYX overbodig bleken. Zo vonden het steeds minder vrouwen noodzakelijk, om nog langer lid van ONYX te blijven met een golf van opzeggingen en uiteindelijk ook met de opheffing van de vereniging tot gevolg. 'De fut is er helemaal uit!' aldus de woorden van de afwikkelcommissie, die ONYX in oktober 1972 als opgeheven had gemeld. Waarom de vereniging uiteindelijk werd opgeheven wordt zowel door de correspondentie tussen ONYX en de leden als ook door de jaarverslagen nauwelijks duidelijk. De maatschappelijke omstandigheden of het gebrek aan engagement zijn dus vermoedenen.

Archief en inventaris

Het archief van de oratorische vereniging ONYX was in een ongeordende toestand. Met het systematiseren van het materiaal werd duidelijk dat de zwaartepunt van hun activiteiten op de gebieden van bestuurszaken, correspondentie met andere oratorische verenigingen en vrijetijds-organisatie lag. Het archief van ONYX geeft dus hoofdzakelijk gegevens over organisatorische belangstellingen weer. De inventaris bestaat uit een onderdeel 'Stukken van algemene aard' en 'Stukken van bijzondere aard'. De subrubrieken zijn tijdens het ordenen tot stand gekomen. Het archief bevindt zich in goede staat en heeft een omvang van circa 1-2meter.

Deze inventaris werd gemaakt door N. Hilger in het kader van een stage van drie maanden. Nicole heeft wegens vervroegde terugkeer naar haar geboorteland – Duitsland – de inventaris niet kunnen voltooien.

November 1995

Plaatsingslijst

I. Stukken van algemene aard

I.1. Ledenvergaderingen ONYX

1-7 Notulen van ledenvergaderingen van ONYX, 1956-1975.

3 delen, 2 omslagen en 2 stukken

1	1956-1962
2	1962-1968
3	1969-1971
4	1965/1966
5	1966/1967
6	1975
7	z.j.

I.2. Jaarverslagen ONYX, 1956-1968.

14 omslagen

8-21 Verslagen over de jaarlijkse activiteiten.

N.B. De jaarverslagen van 1957/58, 1959/60, 1961, 1961/62, 1962/63, 1963/64 en 1964/65 zijn ook als financiële verslagen verkrijgbaar.

8	1956/57	15	1962/63
9	1957/58	16	1963/64
10	1958/59	17	1964/65
11	1959/60	18	1965
12	1960/61	19	1966/67
13	1961	20	1967
14	1961/62	21	1967/68

I.3. Algemene correspondentie ONYX, 1956-1972.

1 stuk en 33 omslagen

22-55 Ingekomen stukken van andere oratorische verenigingen, de Algemene Sportcommissie en de Studenten Raad van de Vrije Universiteit/ Amsterdam.

N.B. Bij de correspondentie gaat het meestal om uitnodigingen voor bestuursvergaderingen van andere verenigingen of persoonlijke zaken van leden.

22	1956	27	1961/62
23	1957	28	1962/63
24	1960/61	29	1962/63
25	1960/61	30	1963/64
26	1961/62	31	1963/64

32	1963/64	44	1967/68
33	1964/65	45	1968
34	1964/65	46	1968/69
35	1964/65	47	1968/69
36	1965/66	48	1968/69
37	1965/66	49	1969/70
38	1965/66	50	1969/70
39	1966/67	51	1969/70
40	1966/67	52	1970/71
41	1966/67	53	1970/71
42	1967/68	54	1971/72
43	1967/68	55	zonder jaar

II. Stukken van bijzondere aard

II.1. Orgaan ONYX, 1956-1972.

3 stukken

56-63 Oprichting, reglementen en statuten en opheffing van ONYX.

II.1.1. Bekendmaking oprichting

56 1956

Felicitaties van andere oratorische verenigingen

57 -

58 1956

II.1.2. Reglementen en statuten ONYX, 1956-1968.

1 omslag en 2 stukken

59 1956

60-61 z.j. (1961) en 1968

II.1.3. Jubilen ONYX, 1961-1971.

1 deel en 1 stuk

N.B. Onder het onderwerp verstaat men vooral de feestjes vanwege de 1e en 3e lustrum van ONYX.

1 deel en 1 stuk

62 1961

63 1971

II.1.4. Opheffing ONYX, 1972.

1 stuk

N.B. Het geschrift blijkt niet afgewerkt te zijn.

64 1972(?)

II.2. Bestuur ONYX, 1962-1969.

1 omslag en 1 deel

65-66 Bestuursvergaderingen en -wisselingen ONYX

Vergaderingen

65 -1962

-1963

-1964
-1965
-1968/69
-nov.1969 (2x)

Wisselingen
66 1963-1964

II.3. Leden ONYX, 1965-1968.

3 stukken

67-84 Organisatie en correspondentie van de leden binnen de vereniging ONYX

Ledenlijst
67 1965

Rapport enquête
68 1968
69 z.j.

II.3.1. Ledenstambomen ONYX.

1 omslag

70 z.j.
– Hoekstra-v.d.Wey
– Ouden-Meijer
– Van Brussel
– Lamme-Hania
– Matter-Doekes

II.3.2. Correspondentie tussen het bestuur van ONYX en leden.

13 omslagen

71 1961/62
72)-73 1961-1964
74 1962/63
75 1963/64
76 1964/65
77 1965/66
78 1966/67
79 1967/68
80 1968/69
81 1970
82 1970/71 (72)
83 z.j.(1964)

II.3.3. Ontslag lidmaatschap ONYX.

1 stuk

84 z.j.

II.4. Financiën ONYX, 1957-1972.

85-93 Begrotingen, jaarverslagen en rekeningen van ONYX

II.4.1. Begrotingen

N.B. Van de jaren 1958/59, (1961) en 1971/72 bestaat er extra informatie, een begroting van een lustrum en diverse nota's.

3 omslagen en 2 stukken

85	-1957/58		-1964/65
	-1958/59		-1965/66
	-1959/60		-1967/68
	-1960/61		-1968/69
	-z.j.		-1969/70
	(1961)		-1970/71
	-1961/62		-1971/72
	-1962/63	88	-1969/70
	-1966/67	89	-1969/70
86	-1968/69		-1970/71
87	-1963/64		-1971/72

II.4.2. Jaarverslagen (Kasboeken), 1961-1971.

1 pak

N.B. Zie ook rubriek I.2. Jaarverslagen ONYX, 1956-1968.

90	-1961-1971
	-1965-1971

II.4.3. Rekeningen, (1961).

1 omslag en 1 stuk

91	z.j.
92	z.j. (1961)

II.4.4. Girostrookjes, 1959-1970.

1 pak

93	-1959-1964
	-1964-1969
	-1969-1970

II.5. Taakuitvoering ONYX, 1962-1971.

6 omslagen en 2 delen

94-101 Organisatorische gegevens van ONYX m.b.t groentijden, seniorenconventen, bestuurs- en ledenvergaderingen.

94	-1962		96	vanaf 1967
	-1963		97	-1968
	-mei			-1970
	1963			-1971
	-1965			98)
95	-1965			z.j.
	-1968		99	z.j. (1966/67)
	-1970		100	z.j.
	-1971		101	z.j. (1965)

II.6. Documenten ONYX, 1958-1970.

- 102-108 Fotonegatieven, moederbladeren, medailles en vignets van ONYX
N.B. De grootste deel van het documentarisch materiaal bevat fotonegatieven van modeshows, groentijden en sportwedstrijden.
5 omslagen en 2 stukken
102 1958
- Medailles en vignets
103 -1966
-1968
-z.j.
-z.j.
- Fotonegatieven
104 -z.j.
-1967-1970
- Moederbladeren
105 6-dec 1968
- Folders
106 z.j.
- Naamstrookjes
107 z.j.
- Vignet
108 z.j.

II.7. Andere verenigingen, 1965-1970.

6 stukken

- 109-114 Statuten of begrotingen, die niet bij ONYX horen.
109 1968 VVSVU; MANSIO
110 1968
111 1969/70 VVSVU (plus begroting)
112 1970 IAN
113 z.j. VVSVU
114 z.j. (1965) VVSVU